3. Ціпан Т. С. Концептуальні засади розвитку вищої школи в єдиному Європейському просторі / Т.С. Ціпан.- Рівне: РДГУ, 2012. – 18 с.
4. Шамов И.А. Деловая игра в медицинском ВУЗе: пособие для преподавателей / И.А.Шамов, Г.Э. Гаджиев. - Махачкала: ИПЦ ДГМА, 2008. – 56 с.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ

Ніколаєва Н. М.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

У статті розглядаються питання формування професійної компетенції майбутніх лікарів у курсі вивчення латинської мови. Обґрунтовується думка про те, що в процесі професійної підготовки навчальна дисципліна «Латинська мова» сприяє розвитку мовної і термінологічної культури майбутнього лікаря.

Ключові слова: професійна компетенція; латинська мова; термінологія; формування.

Однією з умов професійної підготовки майбутнього лікаря є реалізація компетентнісного підходу при формуванні його особистості. Гуманітаризація навчання нині є однією з базових складових нової концепції вищої освіти, яка перенесла пріоритети з вузькопрофесійного підходу в підготовці фахівців на розвиток творчої особистості, здатної продуктивно проявляти себе в соціальній і професійній сферах. У зв'язку з цим зростає значимість викладання дисциплін гуманітарного профілю, які розвивають особистісні та професійні компетенції майбутнього фахівця.

Невід'ємною частиною професійної компетенції майбутнього лікаря є знання медичної термінології і вміння нею користуватися. Термінологічна компетенція закладається на заняттях із латинської мови, що є частиною інтегрованого процесу навчання майбутніх лікарів. Як відомо, давньогрецька та латинська мови − це основні інтернаціональні джерела для утворення нових термінів в усіх галузях медицини і біології. Знання термінів греко-латинського походження, основ латинської граматики допомагає студентам при читанні медичної літератури, вивченні спеціальних дисциплін [3].

Не можна не враховувати і того, що сучасна система вищої медичної освіти передбачає активне використання інформаційної бази, доступної лише через Інтернет. Можливість розуміти інформацію на спеціальних інтернет-сайтах, де розповідається про новітні досягнення в медицині, нові методи лікування різних захворювань, безпосередньо залежить від рівня термінологічної компетенції майбутніх лікарів. Тільки термінологічно грамотна людина в режимі онлайн здатна переглянути, наприклад, нову методику проведення операції. Уміння ж самостійно утворювати термінологічні сполучення забезпечує адекватне входження в соціально значущий простір спілкування, підвищує професійну культуру майбутнього лікаря.

Сучасні вимоги, які висуваються до спеціалістів різних галузей знань, передбачають глибокі знання термінології майбутньої спеціальності. Від уміння правильно сформулювати в усному або письмовому вигляді спеціальну інформацію, вільно володіти професійною мовою в спілкуванні з колегами часто залежить порозуміння між ними і як наслідок - розумне і грамотне лікування. Знання спеціальної термінології допомагає глибше засвоювати спеціальну літературу і розвивати професійну ерудицію [2]. Стає очевидним, що в наш час необхідний перехід до методик, які дозволять оптимізувати навчальний процес із точки зору найбільш ефективного використання відведеного часу для формування в студентів професійних компетенцій.

В основу викладання латинської мови в «Українській медичній стоматологічній академії» покладено різні методи навчання, що відповідають програмі з латинської мови для студентів медичних факультетів і вишів. Перш за все відбувається інтеграція з профільними кафедрами, яка здійснюється методом структурно-функціонального моделювання зв'язків секції латинської мови з кафедрами анатомії, нормальної і патологічної фізіології, хімії, фармакології, в результаті чого виробляються єдині для викладачів усіх кафедр вимоги до знання студентами латинської медичної термінології. Унаслідок цього студенти бачать функціональні зв'язки між різними дисциплінами і їхніми складовими частинами.

Метою вивчення дисципліни «Латинська мова та основи медичної термінології» є засвоєння майбутніми лікарями основ професійної компетенції, зокрема вміння усвідомлено і вільно використовувати сучасну медичну термінологію латинською мовою. Саме тому основна увага на заняттях приділяється теоретичним і практичним питанням, пов'язаним із принципами термінотворення, акцент робиться на найбільш продуктивних моделях термінів у всіх трьох (анатомо-гістологічна, клінічна, фармацевтична) підсистемах медичної термінології.

Аби домогтися усвідомленого перекладу анатомічних найменувань з української мови латинською і навпаки, особливу увагу слід приділяти засвоєнню студентами словникової форми іменника і прикметника, принципів узгодження і найбільш поширених структурних типів термінів. Через двослівні анатомічні терміни максимально повно відпрацьовується розуміння студентами узгодженого і неузгодженого означень, при перекладі яких дуже часто допускаються помилки внаслідок невміння їх розрізняти; відпрацьовуються основні принципи аналізу граматичної форми слів, складових терміна. Як відомо, найбільш продуктивною моделлю серед двослівних анатомічних найменувань є терміни з узгодженими означеннями (наприклад, columna vertebralis − хребетний стовп). Звідси виникає завдання − домогтися усвідомленого засвоєння суворої послідовності в принципах узгодження прикметника, дієприкметника з іменником. Типовою помилкою тут є неправильний вибір закінчення узгодженого означення через невміння визначити рід, число і відмінок.

При перекладі термінів з неузгодженими визначеннями найчастішою помилкою стає вживання форми називного відмінка, а не родового. Досить поширена помилка при визначенні числа іменника. У трислівних термінах увагу студентів акумулюємо на формі та позиції прикметника (vasa auris internae − судини внутрішнього вуха).

Ураховуючи те, що до кінця анатомічного циклу студенти перекладають багатослівні терміни різної структури, необхідно на простих прикладах максимально відпрацювати основні принципи аналізу граматичної форми слів, що входять у анатомічне найменування.

Щоб полегшити засвоєння найважчих тем латинської граматики, доцільно звернутися до таких методів навчання, як алгоритмізація і моделювання, що забезпечує швидке втручання студентів у процес навчання, а також оптимальне й ефективне засвоєння слів і конструкцій латинської мови. З цією ж метою був розроблений алгоритм для визначення типів іменників III відміни, в арсеналі навчання є моделі визначення роду іменників III відміни, модель визначення форми родового відмінка нерівноскладових іменників [1]. Коли з'ясувалося, що студенти на заняттях з анатомії відчувають труднощі при засвоєнні складних прикметників, іменників зі зменшувально-пестливими суфіксами, а також низки штучних термінів на базі грецьких словотворчих елементів, у курс латинської мови при вивченні анатомо-гістологічних термінів був уведений розділ «Словотвір», що сприяє формуванню в студентів професійного мислення. Були розроблені типові моделі іменників і складних прикметників. При поясненні досить складного матеріалу викладачі використовують асоціативні зв'язки з українською мовою, що значно спрощує розуміння. Як приклад можна навести термін «ossicula». Як правило, студенти виділяють корінь, зменшувально-пестливий суфікс «ul», але перекладають цей термін як «кісточка». Лише після розбору всіх морфем, моделі утворення іменників зі зменшено-пестливими суфіксами дається точний переклад «кісточки».

Отже, на заняттях анатомічного розділу вивчаються загальні закони побудови латинських багатослівних термінів, що дозволяє при поясненні та закріпленні матеріалу йти від загального до часткового. Оволодівши засадами конструювання термінів, студенти переносять засвоєні знання на виконання завдань у інших дисциплінах.

Список використаної літератури

1. Архипова И. С. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учеб. пособие по латинскому языку / И. С. Архипова, О. Г. Олехнович. — Екатеринбург: Изд-во УГМА, 2013. — С. 97-104.
2. Латинский язык: учебное пособие для студентов педиатрического факультета ; сост. М. Н. Нечай. — Тюмень: Издат. центр «Академия», 2002. — С. 69-73.
3. Тихонова Л. М. Внеаудиторная работа по медицинской латыни: инновационный подход / Л. М. Тихонова, Н. Н. Савельева. — Ульяновск: Вектор-С, 2010. — С. 112-114.

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ

Оленець С.Ю.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Інформаційні технології (ІТ) – важливий інструмент якісної підготовки медичних фахівців у сучасних умовах. Їх використання дозволяє реалізувати суб'єкт-суб'єктні відносини педагога і студента, що підвищує обізнаність, вправність і компетентність останнього.

Ключові слова: ІТ, дистанційне навчання, наукова діяльність.

В умовах інтеграції України в загальноосвітній європейський простір згідно з Болонською декларацією та відповідності вищої медичної освіти стандартам якості ВМФО (Всесвітньої федерації медичної освіти) постає питання розумного використання інформаційних технологій для здійснення якісної підготовки майбутніх лікарів, забезпечення конкурентоспроможності випускників ВНЗ на вітчизняному та міжнародному ринках праці [1; 2].

Оскільки підготовка фахівців на сучасному рівні без ІКТ (інформаційно-телекомунікаційних технологій) неможлива, вміле їх використання стає однією з найважливіших професійних навичок медика [3].

Для зручності умовно поділимо інформаційні технології на групи та розглянемо кожну з них:

1) програмні засоби навчального призначення;
2) ресурси мережі Інтернет;
3) дистанційне навчання;
4) наукові дослідження;
5) спільна робота з документами.

Програмні засоби навчального призначення (ПЗНП) такі: електронні підручники; електронні лекції, програми контролю; довідники та бази даних навчального призначення; збірники задач і генератори ситуацій; предметно-орієнтовані середовища; навчально-методичні комплекси; програмно-методичні комплекси; комп'ютерні ілюстрації для підтримки різних видів занять. Програмні засоби навчального призначення зручні в застосуванні та можуть бути використані як допоміжні матеріали в підготовці до лекцій і практичних занять. Так, електронний підручник доречно використовувати для самостійної роботи. Він може містити дидактичні (відео-файли, малюнки, таблиці, схеми та ін.), методичні й інформаційно-довідкові матеріали з конкретної навчальної дисципліни, а також програмне забезпечення, яке дозволяє комплексно використовувати його для отримання та контролю знань.

Ресурси мережі Інтернет: пошукові системи, блоги, чати, форуми, бази даних різноманітних установ.

А. Пошукова система становить собою певну базу даних, що дає можливість пошуку інформації в Інтернеті. Активно використовується студентами в підготовці до занять та виконанні індивідуальних письмових робіт.

Б. Блог — це записи певного автора або групи авторів на спеціально створеному сайті, відсортовані у зворотній хронологічній послідовності. Вагомою перевагою цього сервісу є його інтерактивність, тобто можливість розміщення автором навчальної інформації в певному вигляді. Викладену інформацію інші відвідувачі можуть використовувати, поліпшувати, коментувати й оцінювати.

В. Чат — мережевий засіб для швидкого обміну текстовими повідомленнями між користувачами Інтернету в